Fangmin Li, Xue Li, Hui Kou: Emotional Recognition Training Enhances Attention to Emotional Stimuli Among Male Juvenile Delinquents. In: Psychology Research and Behavior Management, Vol. 16, str. 575 – 586.

Výtah z článku zpracovala: Mgr. Veronika Stárová, K18

Trénink rozpoznávání emocí zvyšuje pozornost k emočním podnětům u mladistvých delikventů mužského pohlaví

Tento článek se zaměřuje na mladistvé delikventy, jelikož se u nich projevují nedostatky v rozpoznávání emocí. Vykazují deficity v rozpoznávání emocí ve tváři – včetně obličejů veselých, rozzlobených vystrašených, smutných, znechucených a překvapených. To by mohlo hrát významnou roli ve vývoji agresivity a přispívat k větší míře agresivity, což lze vysvětlit teorií zpracování sociálních informací. Podle této teorie jsou behaviorální reakce na sociální situace výsledkem zpracování sociálních informací, kdy prvním krokem je rozpoznání emocí v obličeji a selektivní pozornost na sociální signály. Jedinci poté interpretují sociální informace a ukládají je do paměti. Jedinec např. vidí rozzlobený obličej a interpretuje jej jako nepřátelství vůči sobě, což může vyvolat reakce jako hněv a agrese. Agresivitu tedy může zvyšovat zkreslení nebo nedostatky ve zpracování sociálních informací (např. nepřátelské náznaky nebo emoční signály).

Cílem tohoto článku je prozkoumat účinek tréninku na rozpoznávání emocí a také jeho důsledky na emoční pozornost a agresi.

Účastníci výzkumu byli dospívající delikventi, kteří mají závažné problémy s chováním (byli vybráni ze tří čínských „reform schools“), na počátku výzkumu jich bylo celkem 80. Náhodně byli rozděleni do modifikační skupiny, která absolvovala trénink rozpoznávání emocí a do skupiny, která pouze čekala (stejný tréninkový program pak absolvovala po skončení studie). Sedm účastníků odstoupilo z důvodu ukončení studia ve školách, proto bylo nakonec 36 účastníků v modifikační skupině a 37 účastníků ve skupině čekajících.

Všichni účastníci vyplnili před a po tréninku dotazník agrese zaměřený na čtyři faktory – fyzická agrese, verbální agrese, hněv a nepřátelství.

Během experimentu byly účastníkům prezentovány vizuální podněty (pro každou emoční kategorii byly vybrány dvě mužské a dvě ženské tváře, které byly zbaveny neobličejových rysů – např. vlasy, krk, uši…) viz obrázek A.

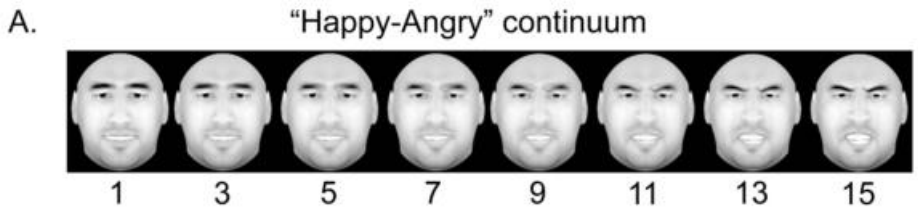

Postup úlohy rozpoznávání emocí je znázorněn v obrázku B. Horní znázorňuje pokus ve fázi před tréninkem a po tréninkovém testu, kdy není poskytována zpětná vazba. Spodní představuje typický pokus v tréninkové fázi, kdy zpětná vazba je poskytnuta po odpovědi účastníka.

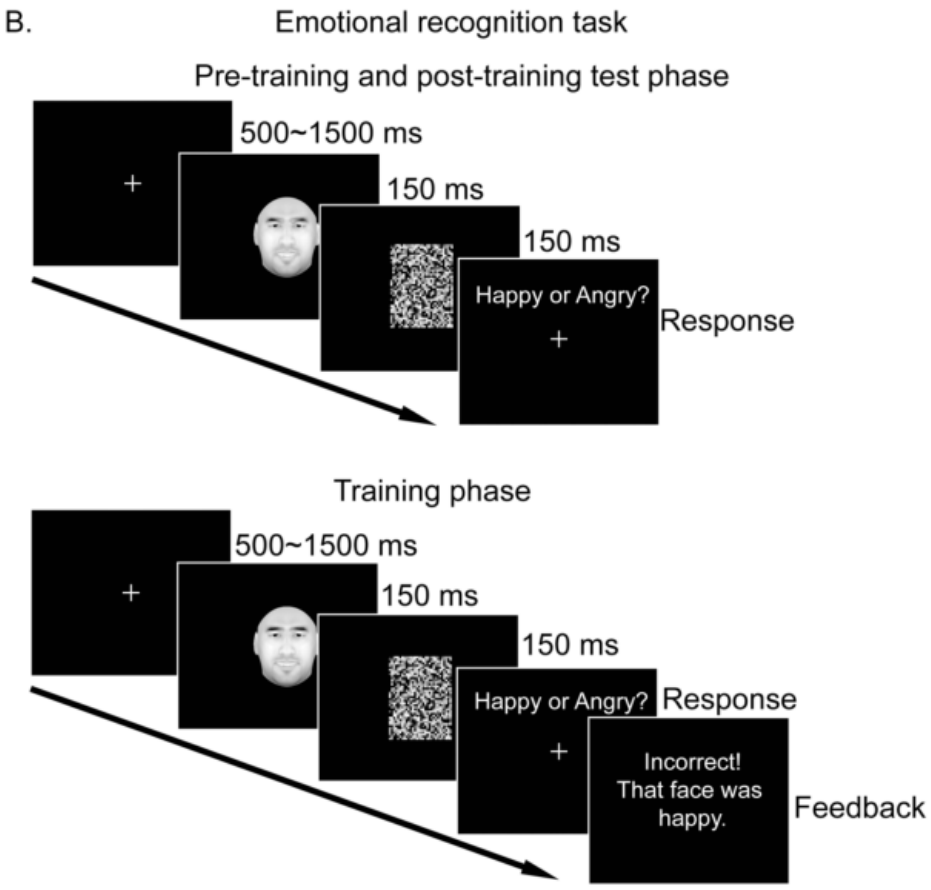

Pokus začínal vždy fixačním křížem, který byl prezentován po dobu 500 – 1500 ms, poté byla na dobu 150 ms prezentována tvář a následně na dobu 150 ms šumová maska. Účastníci poté volili, zda se jednalo o obličej šťastný nebo naštvaný. Každé sezení obsahovala 60 pokusů.

Po základním měření byla modifikační skupina trénována po dobu osmi dnů, kdy ke každému pokusu byla přidána zpětná vazba.

Zároveň všichni účastníci před a po tréninku plnili úkol vizuálního vyhledávání emocí v obličeji. Tento pokus opět začínat fixačním křížem a následně měli účastníci mezi osmi neutrálnímu obličeji vyhledat šťastný nebo naštvaný obličej. Viz obrázek níže.

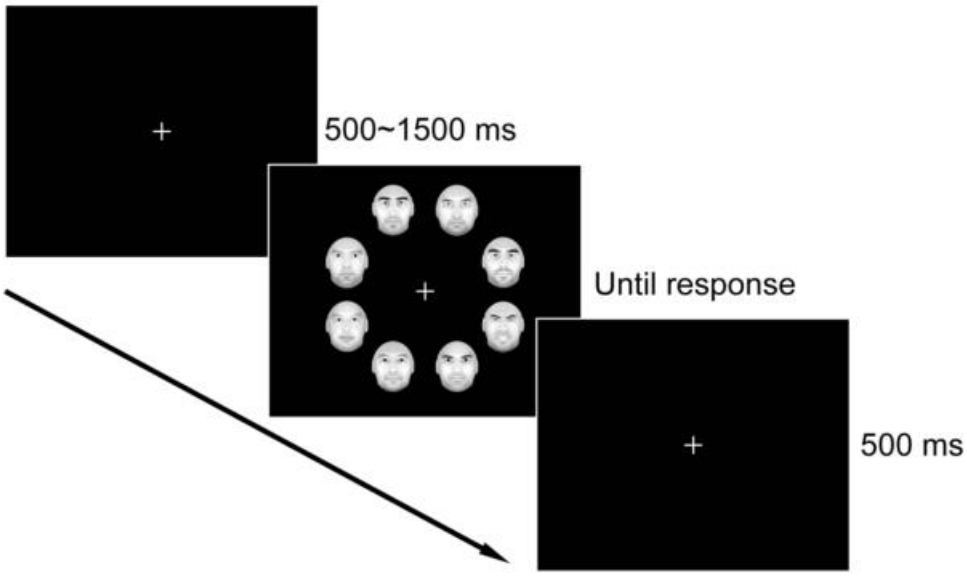

Výsledkem školení emočního rozpoznávání je to, že analýza ukázala, že došlo k významnému zlepšení bodu rovnováhy u modifikační skupiny, ale ne u skupiny čekajících. Dále výsledky ukázaly, že se neprojevil žádný významný hlavní účinek testovací fáze, což může naznačovat, že se rovnovážné body během tréninkové fáze změnily jen nepatrně. Zároveň ale párový test mezi prvním a druhým dnem ukázal, že došlo k významnému zlepšení první den tréninku, což naznačuje, že i malé množství tréninku může změnit rozpoznávání emocí.

Ve vztahu k agresivitě se hostilita se po tréninku snížila pouze u modifikační skupiny.

Výsledky prokázaly efekt tréninku na emoční rozpoznávání a snížení nepřátelství účastníků (i přesto, že se celková míra agrese nezměnila). Nepřátelství a emoční pozornost mohou být ovlivněny tréninkem emočního rozpoznávání. Důležité je, že trénink rozpoznávání emocí ovlivnil pozornost k emocím ve tváři, jelikož účastníci tréninku reagovali rychleji na vyhledávání šťastných a rozzlobených tváří.